

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาถือว่าเป็นพลังทางปัญญาสำหรับประชาชนในการพัฒนาตนเอง สังคม และชาติ บ้านเมืองให้รุ่งเรือง ซึ่งโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่แข่งขันกันด้วยปัญญา ใช้ความรู้เป็นฐานในการทำงาน และให้ความสำคัญกับการพัฒนา งานด้านการศึกษาที่ส่งเสริมบุคลากรของประเทศให้มีความรู้และสามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 1 - 2) ตามสาระบัญญัติที่ระบุไว้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2542 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความ สนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียน การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ประกอบกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องมีการปฏิรูปความเชื่อมโยงกันทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สอดคล้อง กับการเรียนรู้ยุคใหม่ การพัฒนาครูและการพัฒนาระบบการทดสอบ การวัดและประเมินผลที่ได้ มาตรฐาน เชื่อมโยงกับหลักสูตร การเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา. 2557 : 1)

สถานศึกษาเป็นองค์การทางสังคมที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ โดยมี วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการเพื่อพัฒนาความรู้ สติปัญญา ทักษะต่าง ๆ ความเป็นพลเมือง ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นอกจากนี้สถานศึกษายังมีหน้าที่ติดตาม พัฒนาและ เชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ตลอดจนสังคมโดยกว้าง สถานศึกษาจึงเป็น องค์การที่เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประชาคมในการดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ดังกล่าว สถานศึกษาจำเป็นต้องมีโครงสร้างกระบวนการ และยุทธศาสตร์ ซึ่งต้อง อาศัยหลักการ วิธีการ และทฤษฎีการบริหารองค์การและการศึกษาในการบริหารจัดการ (จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2554 : 15) ทั้งนี้การทำงานจะไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้

ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อมุ่งประโยชน์แก่องค์กร เพราะในความเป็นจริงองค์กรส่วนมากมักประกอบด้วยบุคลากรที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันเป็นจำนวนมาก และความแตกต่างเหล่านี้เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลในองค์กรอย่างชัดเจน (ชัยเสถฐ์ พรหมศรี. 2551 : 1) ในยุคปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์นำความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความถนัดความสนใจ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการปฏิบัติ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้หรือส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการคิดปฏิบัติจริง เพื่อค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีการพัฒนารอบด้าน และมีความสุข (พจนา ทรัพย์สมาน. 2549 : 4)

การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นทั้ง “คนเก่ง” และ “คนดี” จึงจำเป็นที่จะต้องมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นประการสำคัญ ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อตัวนักเรียนแล้ว ยังมีผลต่อการบริหารงาน โรงเรียนด้วย การจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขในการทำงานร่วมกัน ลดปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน ทำให้การบริหารเกิดความคล่องตัว โรงเรียนจะสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ณรงค์ กาญจนานนท์. 2546 : 29) ทั้งนี้การพัฒนาคูณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับอารยประเทศในเวทีโลกได้ จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคูณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบของทุกคน (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2553 : 18 - 19)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ โดยให้เป็นรูปแบบการบริหารงานที่มีบุคคลหลาย ๆ คน เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกันกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 2) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกันจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อการทำงานขององค์กร (Chris Argyris. 1964 : 35 ; อ้างถึงใน การดี อนันต์นารี. 2552 : 30 - 32) การมีส่วนร่วมในการทำงาน แม้ว่าจะไม่ได้รับมอบหมายให้ทำงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แต่หากได้รับมอบหมายให้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าไปเป็น

ส่วนหนึ่งของทีมงาน โดยบุคคลผู้นั้นได้มีส่วนผลักดันให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จ อาจสร้างแรงจูงใจให้บุคคลนั้นอยากทำงานร่วมกับองค์กรต่อไปเรื่อย ๆ (อนิวัช แก้วจันทน์, 2550 : 207) นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีความเชื่อมั่น และไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นไปอย่างฉันทมิตร ระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน มีการรับฟังคำแนะนำและความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ และนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนความพยายามที่จะให้เป้าหมายขององค์กรสัมฤทธิ์ผลตามที่วางไว้ (Likert, 1997 : 211 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2551 : 126) ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมยังมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรและมีประโยชน์หลายประการ เพราะจะก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขจิตดี ทุกคนมีงานทำ สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2551 : 71)

การจัดการเรียนรู้มีผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยปัจจุบันได้มีการจัดการทดสอบวัดความรู้ ความคิดรวบยอดตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) (O-NET : Ordinary National Educational Test) และผลการทดสอบของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ เขต 2 สามารถดูได้จาก ตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้จำแนกตามสังกัด จังหวัดจันทบุรี ภาคตะวันออก และประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังกัด		จังหวัด	ภาค	ประเทศ
	เขต 1	เขต 2			
ภาษาไทย	55.06	48.39	52.28	50.44	49.33
คณิตศาสตร์	54.88	41.76	49.06	44.71	43.47
วิทยาศาสตร์	48.49	41.55	44.47	43.29	42.59
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	56.26	47.64	52.55	50.30	49.18
ภาษาอังกฤษ	47.23	36.61	44.07	42.34	40.31

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ออนไลน์, 2558)

จากตาราง 1 ซึ่งให้เห็นว่า ระดับคะแนนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ เขต 2 ยังมีบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับต่ำ และมีความแตกต่างกันระหว่างสถานศึกษา สังกัด จังหวัด และภาค ซึ่งการบริหารการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสถานศึกษามีการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้ทราบถึงปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีแนวทางในการบริหารจัดการการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยเริ่มจากการเปิดโอกาสให้ครูผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถที่เพิ่มมากขึ้น และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย การสนับสนุนของผู้บริหาร การร่วมวางแผน การรับรู้เป้าหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในแต่ละปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เหนือกว่าสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
4. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไป

ปรับใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมกับครูผู้สอน และผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 2,350 คน ประกอบด้วยครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำนวน 1,058 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. 2559 : 1 - 8) และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 จำนวน 1,292 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. 2559 : 8 - 12)

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 330 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608 ; อ้างถึงใน ถัดดาวัลย์ เพชร โรจน์ และคณะ. 2550 : 264) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละสถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพหุคูณ ได้แก่ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 7 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การร่วมตัดสินใจ
- 1.2 การร่วมวางแผน
- 1.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 1.4 การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน
- 1.5 การสนับสนุนของผู้บริหาร
- 1.6 การร่วมรับผิดชอบ
- 1.7 การร่วมปฏิบัติงาน

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี หมายถึง ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่

ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ปัจจัยจากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกปัจจัยที่มีความถี่มาก จำนวน 7 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านการรับรู้เป้าหมายร่วมกัน ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านร่วมรับผิดชอบ และด้านร่วมปฏิบัติงาน รายละเอียดดังนี้

ด้านการร่วมตัดสินใจ หมายถึง การที่ครูผู้สอนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการตอบสนองความต้องการความเชื่อต่อตนเอง และความสมหวังของชีวิต ทำให้รู้สึกปรารถนาที่จะแสดงความสามารถ และเมื่อบุคคลหลายคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเป็นการรวมความรู้ความสามารถเข้าด้วยกันในการแก้ปัญหา จนนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีกว่าการตัดสินใจของผู้บริหารเพียงคนเดียว

ด้านการร่วมวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การวางแผนดำเนินงาน และการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง

ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หมายถึง การระดมความคิด และอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้มีการระดมความคิด การสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสใช้ทักษะและความสามารถในการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เมื่อความคิดเห็นถูกรับฟัง และนำไปปฏิบัติผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้

ด้านการรับรู้เป้าหมายร่วมกัน หมายถึง การที่ผู้บริหารได้ชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้แก่ครู และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกคน มีการระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะงานว่าเป็นไปเพื่ออะไร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจถูกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่ ทำให้สมาชิกมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงาน และใช้เวลา พลังงาน ความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความเชื่อมั่น และไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงาน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรด้วยกำลังกาย กำลังใจ และนำความกระตือรือร้นไปสู่งาน มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า อันเป็นโอกาสที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ พร้อมทั้งมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

ด้านการร่วมรับผิดชอบ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ครูผู้สอน โดยมีการมอบหมายให้ทำตามความถนัดและความสนใจ ทำทนายให้ต้องลงมือทำ มีอำนาจในการ

รับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจสอบหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ทักษะและความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

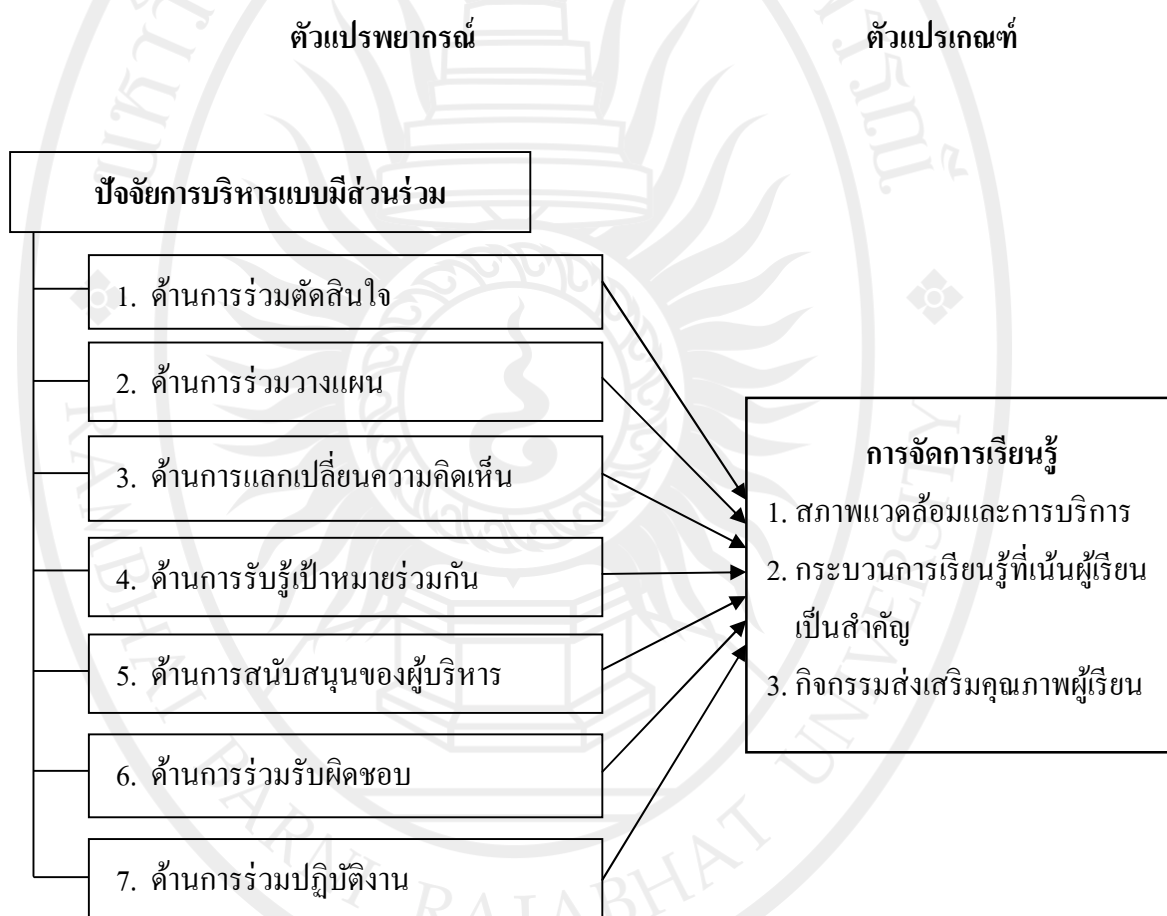
ด้านการร่วมปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ครูแต่ละคนในโรงเรียนมีการทำงานที่สอดคล้องและส่งเสริมกันแบบมีอาชีพ มีส่วนร่วมในการทำงานแม้ว่าจะไม่ได้รับมอบหมาย โดยบุคคลผู้นั้นได้มีส่วนผลักดันให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารควรให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ยิ่งมีส่วนร่วมมากเท่าไรก็ยิ่งมีความเข้าใจในปัญหาขององค์กรและบทบาทของฝ่ายบริหารมากขึ้นเท่านั้น

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กลวิธีการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา พร้อมทั้งส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ 1) สภาพแวดล้อมและการบริการ เป็นการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศ ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย อาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ พร้อมทั้งส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลาย มีการจัดระบบการบันทึก รายงานผล การส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน พร้อมทั้งมีการนิเทศและนำผลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เน้นการบูรณาการอย่างเหมาะสม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ 3) กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม และตอบสนองความสามารถและความถนัดของผู้เรียนให้เกิดค่านิยมที่ดีงาม ทั้งทางด้าน ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา และนันทนาการ พร้อมทั้งสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย และความเป็นประชาธิปไตย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ประกอบด้วยปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ที่ได้มาจากการสังเคราะห์จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกปัจจัยที่มีความถี่มาก จำนวน 7 ด้าน และการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 8 - 12) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี